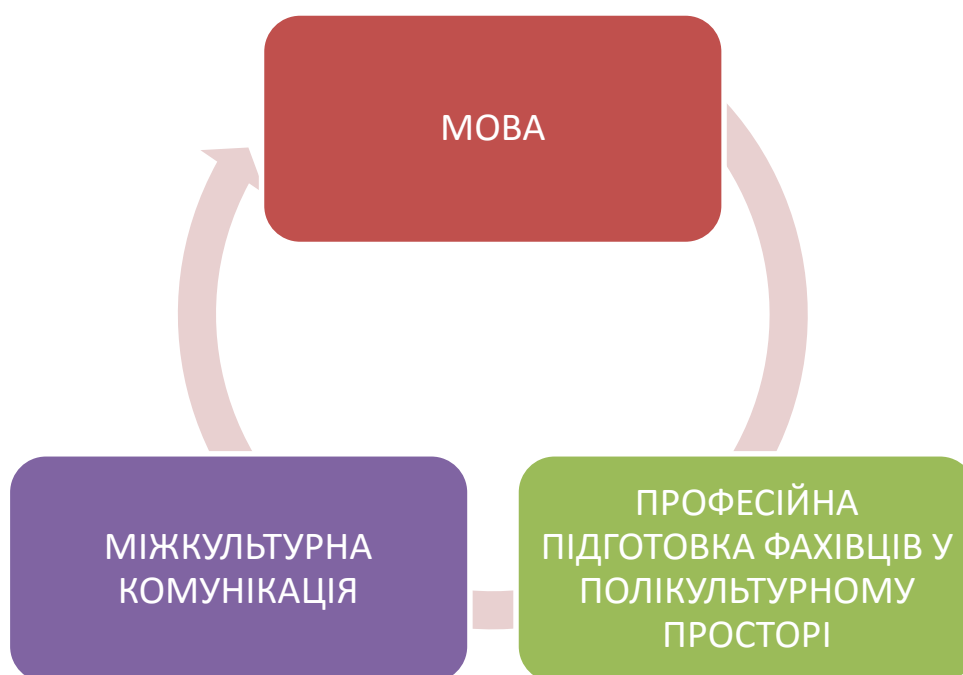

МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У
ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ»

ОДЕСА – 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Секція теоретичної та прикладної лінгвістики

Південного регіонального наукового центру НАН і МОН України

II МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРІ»**

16.05.2016 - 17.05.2016

Одеса – 2016

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Т. І. Койчева доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Заступник голови:

Т. М. Корольова доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри перекладу і теоретичної та
прикладної лінгвістики
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Члени оргкомітету:

О. В. Попова кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики,
співдиректор Освітньо-культурного центру
«Інститут Конфуція» ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» з українського боку;

Дін Сінь кандидат психологічних наук, доцент гуманітарного
Інституту Харбінського інженерного університету,
співдиректор Освітньо-культурного центру «Інститут
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
з китайського боку

Відповідальний секретар конференції:

Т. В. Стоянова відповідальний секретар Освітньо-культурного центру
«Інститут Конфуція» ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

навчання, однокласників, вчителів, батьків і відповідно оцінювати свою діяльність [1, с. 203].

Означений підхід і принципи будуть провідними засобами культурологічних змін навчання і виховання дітей, а саме формування культурнооздоровчої компетенції у дітей в полікультурному різновіковому середовищі.

Література

1. Богуш А. М. Культурологічна парадигма організації навчально-виховної роботи з дітьми в спадщині В. О. Сухомлинського / А. М. Богуш // В. О. Сухомлинський у роздумах сучасних українських педагогів : [монографія] упоряд. : О. В. Сухомлинська, О. Я. Савченко ; авт. кол. : О. В. Сухомлинська, О. Я. Савченко, В. С. Курило, І. Д. Бех та ін. – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – С. 197-204.

Алла Михайлівна Богуш

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ ОСОБИСТОСТІ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Сьогодні мовленнєво-культурній картині України притаманна полікультурність. Загальна глобалізація світу викликала одну із головних суперечностей сьогодення, а саме: між прагненням до все більшого зближення між народами та їхнім бажанням зберегти свою етнокультурну самобутність. Такий стан зумовив перегляд змісту мовної освіти.

Виховання і навчання особистості в полікультурному просторі стали предметом дослідження багатьох учених (Р. Агадулін, Л. Алімова, Ф. Бацевич, Н. Бондаренко, О. Гукаленко, І. Гудзик, Г. Дмитрієв, Н. Миропольська, А. Солодка та ін.).

В Україні розроблено концепцію шкільної мовної освіти національних спільнот. Наявність такої концепції зумовлена

необхідністю гармонізувати взаємодію етносів поліетнічної держави у процесах українотворення, зростим попитом суспільства на мислячу, діяльну, творчу, національно-свідому особистість, визначною роллю мови у її формуванні та невідповідністю традиційної системи навчання мов проблемам сьогодення [1, с.12]. Одним з провідних принципів навчання мов в Україні виступає принцип полікультурності, що є основою полікультурного підходу в наукових дослідженнях.

Сучасна стратегія побудови мовної освіти в полікультурному просторі спричинює нас визначити ключові поняття, які підлягатимуть надалі експериментальному дослідженню, а саме: мовна, полімовна і мовленнєва особистість, полікультурне мовленнєве середовище, його специфіка і види та вплив мовленнєвого середовища на формування насамперед мовленнєвої особистості на етапі першого і другого дошкільного дитинства.

Отже, під *мовною особистістю* розуміємо високорозвинену особистість, носія як національно-мовленнєвої, так і загальнолюдської культури, який володіє соціокультурним і мовним запасом, вільно спілкується рідною, державною та іншими мовами в полікультурному просторі, адекватно застосовує набуті полікультурні знання, мовленнєві вміння і навички у процесі міжкультурного спілкування з різними категоріями населення.

Мовленнєву особистість дитини дошкільного віку, випускника ДНЗ трактуємо як сформованість у неї мовленнєвих (фонетичної, лексичної, граматичної, розмовно-діалогічної та монологічної) та комунікативної компетенцій; особистість, якій притаманні вміння адекватно і доречно спілкуватися рідною мовою в різних життєвих ситуаціях, розповідати, пояснювати, розмірковувати, оцінювати, використовувати як мовні, так і позамовні засоби виразності, форми ввічливості, стежити за своїм мовленням і мовленням інших, виправляти помилки, творчо самореалізовуватись.

Дитину, яка виховується в полікультурному просторі, в оточенні двох мов (рідної і державної) розглядаємо як *білінгвальну мовленнєву особистість*, яка розрізняє й усвідомлює наявність різних мов у соціумі, що її оточує; розрізняє звуковий склад рідної і державної мов; розуміє другу мову (мовлення дорослих, казки, оповідання); володіє діалогічним і монологічним мовленням, розповідає вірші, казки, оповідання, переказує українські тексти і спілкується рідною і українською мовами в залежності від мовленнєвої ситуації.

Мовленнєве середовище інтерпретуємо як сукупність сімейних, побутових, соціально-педагогічних неорганізованих і цілеспрямованих умов спілкування мовців у системах «дорослий (батьки, родичі, вихователь, учитель) – дитина», «дитина – дорослий», «дитина – дитина», «дорослий – дорослий».

Полікультурне мовленнєве середовище – це, на нашу думку, обмежений, соціокультурний, комунікативно-багатомовний простір, на території якого спільно проживають і співпрацюють мовці різних національностей, які володіють своєю рідною мовою, і водночас об'єднані однією (чи кількома) державною мовою, які підпорядковуються основним комунікативним законам і правилам міжкультурного і міжнаціонального спілкування.

Бездоганне знання учнями рідної і державної мов виступить позитивним підґрунтям для подальшого опанування ними у процесі шкільного і вишівського навчання іноземних мов. Саме такий підхід до мовної освіти забезпечить мовну стабільність у багатонаціональній державі, що є найважливішим чинником формування багатомовної та мовленнєвої особистості.

Література

1. Бондаренко Н. В. Концепція шкільної мовної освіти національних спільнот в Україні / Н. В. Бондаренко // Педагогіка і психологія. – 1995. – Вип 3 (8). – С. 12–22.
2. Гукаленко О. В. Поликультурное образование: методологические и технологические контексты / О. В. Гукаленко // Славянская педагогическая культура. – 2003. – Вып. 2.

3. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность / Ю. Н. Караулов – М. : ЛКИ, 1987. – 264 с.
4. Маслова В. А. Лингвокультурология [уч. для выс. шк.] / В. А. Маслова. – М. : Академия, 2001. – 208 с.

Світлана Грушко

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ І ПОЛІКУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР В ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЯХ СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ІНОЗЕМНИХ МОВ

Євроінтеграційні процеси забезпечує можливість різнобічного обміну інформацією, що диктується сучасними міжкультурними зв'язками у самому широкому розумінні цього феномену. Як наслідок міжнародного співробітництва – поява нових напрямів в освітньому полі України. У цьому контексті забезпечення студентів українських ВНЗ новітньою навчально-методичною літературою для вивчення іноземних мов стає нагальною проблемою. У сучасній методиці викладання проблемі підручника, як основного засобу навчання, приділяється головна роль (дослідження І. Бім, Н. Гальської, І. Зімної, В. Молчановського, Р. Рогової, С. Шатілова). Напрацьовані різноманітні підходи, форми, жанри науково-методичної літератури, стратегії подачі учбового матеріалу, проте сучасний полікультурний простір, процеси соціально-економічної трансформації суспільства вимагають нових підходів до навчання іноземним мовам. Це завдання реалізуються у створенні нових концепцій навчання й нових підручників. Саме цей аспект визначає **актуальність** запропонованої розвідки. **Мета** – дослідження інноваційних стратегій створення учбової літератури з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів у полікультурному просторі. Реалії українського життя у площині освіти